
NYHETSBRÉV

#2/4 2010

Danowsky & Partners nyhetsbrev kommer ut fyra gånger per år. Nyhetsbrevet rapporterar kortfattat om nya lagar, lagförslag och viktigare domar i Sverige och EU. Nyhetsbrevet är inriktat främst på frågor som har anknytning till byråns huvudsakliga verksamhetsområden; arbetsrätt, bolagsrätt och företagsförvärv, fastighets- och hyresrätt, konkurrens- och marknadsrätt, medie- och immaterialrätt, teknologi samt processer.

Tidigare nummer av nyhetsbrevet finns på vår hemsida, www.danowsky.se, där också prenumerationer kan beställas.

UR INNEHÅLLET

Förslag om ändringar i upphovsrättslagen..1
Proposition om ny varumärkeslag m.m.....1
AD om konkurrerande verksamhet.....3
FI föreslår bolånetak 4

NYA LAGAR OCH LAGFÖRSLAG

Förslag om ändringar i upphovsrättslagen

Upphovsrättslagens bestämmelser om upphovsrättens övergång och avtalslicenser är i behov av översyn och modernisering. Det anser Upphovsrättsutredningen och föreslår i sitt delbetänkande Avtalad upphovsrätt (SOU 2010:24) ett antal ändringar i de nuvarande reglerna.

En viktig förändring såvitt avser upphovsrättens övergång är införandet av en uttrycklig bestämmelse som ger arbetsgivare rätt att nyttja upphovsrättsligt skyddat material som en arbetstagare skapat inom ramen för sin anställning. Denna s.k. arbetsgivarregel har hittills inte

varit lagfäst men har kommit till uttryck i praxis och litteratur. Det föreslås samtidigt en uttrycklig begränsning i arbetsgivarens rätt till den anställdes verk - rätten får inte överlätas till någon annan utan att arbetsgivaren träffat en särskild överenskommelse med arbetstagaren.

Förslagen till ändringar av gällande avtalslicensbestämmelser syftar bland annat till att göra det enklare för arkiv och bibliotek att digitalisera och tillgängliggöra sina samlingar för allmänheten. De ska även möjliggöra för radio- och TV-företag att ingå avtalslicenser rörande upphovsrättsligt skyddat material som används på Internet, t.ex. genom TV on demand.

För att utvidga avtal med avtalslicensverkan till andra områden än vad som är möjligt i dag, föreslår utredningen en bestämmelse om "särskild avtalslicens".

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2011 och ska tillämpas även på sådana verk och prestationer som tillkommit före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser ska dock tillämpas bl.a. på rättigheter som förvärvats före ikraftträdandet, vilket innebär att de nya bestämmelserna inte påverkar redan ingångna avtal.

Proposition om ny varumärkeslag m.m.

Den 9 juni överlämnade regeringen proposition 2009/10:225 med förslag till ny varumärkeslag och ändringar i firmalagen. Som tidigare rapporterats innebär förslagen moderniseringar och förenklingar i förhållande till nuvarande bestämmelser och även en viss anpassning av svensk lag till vad som gäller internationellt.

Den viktigaste nyheten i sak är att det införs ett nytt, förenklat och rent administrativt förfarande för hävning av varumärken och firmor.

Andra ändringar är att efternamshindret modifieras, att skyddet för upphovsrättsligt skyddade titlar tas bort, att PRV ges möjlighet att meddela partiellt avslag på en varumärkesansökan, d.v.s. avslag i förhållande till vissa varor och tjänster, samt att invändningsfristen förlängs från två till tre månader.

Den nya varumärkeslagen och övriga ändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2011.

Förslag till ny delgivningingslag

I en lagrådsremiss den 30 april föreslås att den nuvarande delgivningingslagen ersätts med en ny lag samt att det införs auktorisation av delgivningingsföretag.

Den nya lagen är tänkt att vara effektivare, enklare att tillämpa och ska ge större utrymme för användning av elektronisk kommunikation för delgivning. Ändringarna är framförallt ett försök att minska antalet inställda brottmålsförhandlingar. I dag ställs var fjärde brottmålsförhandling in och den främsta orsaken är delgivningsproblem.

En annan nyhet är att parterna får ett större ansvar för att bevaka handlingar som domstolar eller myndigheter skickar in pågående ärenden.

Auktorisationen av privata delgivningingsföretag ska ge befogenhet för godkänd personal hos sådana företag att utföra i princip samma uppgifter som en stämmaningsman som förordnats av polismyndigheten.

Både den nya lagen och auktorisationsmöjligheten föreslås träda ikraft den 1 januari nästa år.

Nya regler om mutbrott

Utredningen om mutbrott föreslår i sitt betänkande (SOU 2010:38) att reglerna om mutbrott sammanförs i fem paragrafer i kapitel 10 i brottsbalken. Kapitlet föreslås få en ny rubrik; Om förskingring, annan trolöshet och mutbrott.

Betänkandet innehåller även ett förslag till Svensk kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet. Koden ska förvaltas av Institutet mot mutor och ses som ett komplement till den straffrättsliga regleringen.

En tanke bakom förslagen har varit att göra det enklare för företag, myndigheter och enskilda att avgöra vad som utgör tillåten res-

pektive straffbar påverkan på myndighetsutövning och offentlig upphandling.

Koden, som utgör en del av näringslivets självreglering, är tänkt att ge företagen praktisk vägledning i vad som är godtagbart och inte i fråga om förmåner som bolagen lämnar för att främja sin affärsverksamhet.

Ändringarna i brottsbalken och koden kommer att träda i kraft tidigast den 1 januari 2012.

HD överväger förhandsbesked

I ett mål om informationsföreläggande enligt upphovsrättslagen beslutade Högsta domstolen ("HD") den 3 juni 2010 att ge parterna tillfälle att yttra sig över behovet av ett förhandsavgörande från EU-domstolen rörande förhållandet mellan de s.k. IPRED- och datalagringsdirektiven (2004/48/EG och 2006/24/EG).

Bakgrunden är att IPRED-direktivet 2009 föranledde en ny bestämmelse i upphovsrättslagen. Bestämmelsen ger upphovsrättsinnehavare möjlighet att med domstols hjälp begära ut uppgifter från en Internetleverantör om abonnentidentiteten kopplad till en viss Internetanslutning. För att uppgifterna ska behöva lämnas ut krävs bl.a. att det föreligger sannolika skäl för att den aktuella anslutningen används i samband med intrång i upphovsrätten. Om rekvisiten är uppfyllda utfärdar domstolen ett informationsföreläggande.

Datalagringsdirektivet å sin sida ålägger EU:s medlemsstater att införa bestämmelser om skyldighet för Internetleverantörer att under viss tid bevara trafikuppgifter. Skälet är att brottsutredande myndigheter ska kunna använda uppgifterna vid sitt arbete med att bekämpa grova brott. Direktivet innehåller bestämmelser om att de uppgifter som samlats in får lämnas ut endast till en myndighet, d.v.s. inte till enskilda rättighetshavare.

Enligt ett utkast till begäran om förhandsavgörande anser HD att det finns behov av att låta EU-domstolen ge besked om bestämmelsen i datalagringsdirektivet hindrar svensk domstol från att utfärda ett informationsföreläggande enligt upphovsrättslagen. HD ställer sig också frågan om bedömningen påverkas av det faktum

att Sverige ännu inte har implementerat data-lagringsdirektivet.

Likhetsprincipen hindrade inte bullerplank
Svea hovrätt meddelade den 13 april dom i ett mål om den s.k. likhetsprincipen i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ("FL").

Vid en extra föreningsstämma i en bostadsrättsförening i Stockholm hade föreningens medlemmar röstat för ett förslag att bygga ett bullerplank mellan föreningens hus och en trafikerad väg. Detta sedan kommunen meddelat att den inte tänkte stå för uppförandet av ett sådant plank. Förslaget röstades igenom med siffrorna 25 röster mot åtta. Kostnaderna för planket skulle uppgå till drygt en miljon kronor.

Sex av föreningens medlemmar vände sig till tingsrätten och yrkade att stämmobeslutet skulle upphävas. Enligt medlemmarna stred beslutet mot den föreningsrättsliga likhetsprincipen eftersom bullerplanket inte skulle vara till någon nytta för vissa medlemmar i föreningen samtidigt som dessa drabbades ekonomiskt av beslutet. Kärandena påstod även att uppförande av planket inte var motiverat av sakliga skäl.

Tingsrätten konstaterade att visserligen innebär likhetsprincipen en skyldighet för föreningsstämman att, om inte annat följer av lag eller är motiverat av sakliga skäl, behandla medlemmarna lika. Beslutet att uppföra ett bullerplank innebar emellertid inte att medlemmarna på ett direkt sätt behandlades olika. Beslutet riktade sig till samtliga medlemmar och kostnaderna hade fördelats lika. Tingsrätten fann också att beslutet hade varit sakligt grundat. Att vissa medlemmar i föreningen ostridigt skulle komma att ha *mer nytta* av planket än andra och att beslutet därmed kunde sägas behandla medlemmarna olika på ett indirekt sätt ansågs inte innebära en överträdelse av likhetsprincipen. Att beslut av det aktuella slaget kan få den effekten ansågs i stället ofrånkomligt.

Tingsrätten ogillade medlemmarnas talan och Svea hovrätt fastställde tingsrättens dom.

SVENSK RÄTTSPRAXIS

AD om konkurrerande verksamhet

Arbetsdomstolen ("AD") fann i dom den 14 april (nr 27/10) att en tidigare anställd vid ett IT-bolag hade brutit mot ett avtalat konkurrensförbud och olovligen utnyttjat sin tidigare arbetsgivares företagshemligheter. Det av tingsrätten utdömda skadeståndet sattes dock ned väsentligt.

En kort tid efter att IT-konsulten sagt upp sin anställning hade även flera av bolagets kunder sagt upp sina avtal med bolaget. Det var kunder som den anställde hade haft ett nära samarbete med och utredningen visade att den anställde hade gjort ett större e-postutskick med erbjudanden till bolagets befintliga kunder. Det framkom också att den anställde använt bolagets kundavtal som mall vid utformandet av avtal i sin nya verksamhet.

Varken tingsrätten eller AD ansåg att konkurrensförbudet kunde anses oskäligt betygande för IT-konsulten. AD fann också att han brutit mot förbudet redan genom att starta den konkurrerande verksamheten och ta över kunderna. Den anställde menade att han enbart lämnat avtalsförslag till kunder som efterfrågat hans tjänster men AD uttalar att det, för bedömningen av överträdelsen av konkurrensförbudet, saknar betydelse om konsulten "*genom aktiv och direkt bearbetning*" förmått kunderna att lämna arbetsgivaren till förmån för hans eget bolag.

Medan tingsrätten ansåg att bolagets skada kunde uppskattas till det samlade täckningsbidraget från förlorade kunder under en period om ett år ansåg AD att skadan inte utan vidare kan anses uppgå till det beloppet. AD uppskattade i stället skadan till ett skäligt belopp om 210.000 kronor, vilket innebar mer än en halvering i förhållande till det av tingsrätten utdömda beloppet.

Både tingsrätten och AD fann att IT-konsulten genom sitt agerande även hade gjort sig skyldig till brott mot lagen om skydd för företagshemligheter. AD ansåg dock att det av tingsrätten utdömda skadeståndet om 150.000 kronor var för högt och satte ner det till 75.000. AD:s dom har kritiserats såsom ett utpräglat in casu-avgörande utan principiell räckvidd.

EUROPEISKA UNIONEN

EU-domstolen om tillstånd för speltjänster

EU-domstolen har avgjort två mål om tillåtligheten av nationella holländska bestämmelser om myndighetstillstånd för att anordna hasardspel (C-203/08 och C-258/08).

Det holländska systemet grundas på exklusiva tillstånd som förbjuder andra än tillståndshavarna att erbjuda speltjänster. Vidare beviljas endast ett tillstånd per tillåten spelform och det finns inte några möjligheter att lagligt erbjuda interaktiva spel via Internet. Licensen för sportvadhållning, lotto m.m. innehas av De Lotto, en stiftelse utan vinstsyfte.

Det första målet hade sin bakgrund i att De Lotto väckt talan mot Ladbrokes och gjort gällande att Ladbrokes, utan nödvändig licens, erbjöd spel i Holland. I det andra målet hade ett annat engelskt spelbolag begärt tillstånd för att få anordna spel i Holland.

Holländska högsta domstolen begärde förhandsbesked från EU-domstolen angående tillåtligheten av det egna landets regleringar.

EU-domstolen konstaterar att en ordning som den holländska innebär en begränsning i den fria rörligheten för tjänster men att medlemsstaterna har ett betydande mått av handlingsfrihet i utformandet av sin spellagstiftning. Konsumentskyddsaspekter, en önskan att motverka bedrägerier och annan kriminalitet eller en vilja att upprätthålla allmän ordning är skäl som kan motivera en reglerad spelmarknad. Det är upp till den nationella domstolen att avgöra om nationell lag tjänar sitt syfte och inskränkningarna är proportionerliga. EU-fördraget hindrar inte en lagstiftning som den holländska.

Av intresse är att spelbolagen anförde att de har tillstånd i Storbritannien att bedriva spelverksamhet och att engelsk lag är mycket strikt. EU-domstolen pekar dock på att reglerna om speltjänster över Internet inte är föremål för harmonisering. En medlemsstat är därför fri att inta positionen att enbart det faktum att en aktör lagligen tillhandahåller sina tjänster i ett medlemsland inte innebär tillräckligt skydd för konsumenterna i det egna landet.

ÖVRIGT

Bolånetak på 85 procent föreslås

Finansinspektionen ("FI") lämnade den 5 maj ett förslag till allmänna råd om begränsning av lån mot säkerhet i bostad (bostadsfastigheter och bostadsrätter). Förslaget innebär att gränsen för nya botten- och topplån bör ligga på 85 procent av bostadens marknadsvärde. FI:s allmänna råd är inte bindande utan just råd till kreditinstituten.

Förslaget motiveras av att över 90 procent av alla krediter i svenska hushåll är bolån. Låntagare med hög skuldsättningsnivå är sårbara redan vid ett måttligt prisfall på bostäder. Genom att införa ett bolånetak vill FI förhindra att kreditinstitut använder högre belåningsgrader som konkurrensmedel.

I syfte att undvika olika konstruktioner där företag används som köpare av privatbostäder för att utverka mer förmånliga lånevillkor, ska det nya bolånetaket gälla även för juridiska personer.

FI:s beslut väntas senare i sommar och de allmänna råden är tänkta att träda i kraft den 1 oktober. FI bedömer att de inte kommer ha någon betydande effekt på bostadspriserna.

---

*Nyhetsbrevet sammanställs av:
Danowsky & Partners Advokatbyrå KB
Box 16097
103 22 STOCKHOLM
Tel: 08-614 64 00, fax: 08-678 09 25
E-post: lawfirm@danowsky.se
Internet: www.danowsky.se
Ansvarig utgivare: Advokat Ulf Isaksson*